EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.10.2024
COM(2024) 453 final

2024/0250 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat v Mezinárodní námořní organizaci na 109. zasedání Výboru pro námořní bezpečnost k přijetí změn Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být jménem Unie zaujat na 109. zasedání Výboru Mezinárodní námořní organizace pro námořní bezpečnost (dále též jen „MSC“), které se má konat od 2. do 6. prosince 2024.

Předpokládá se, že na tomto zasedání budou přijaty změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF).

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Úmluva o Mezinárodní námořní organizaci

Úmluvou o Mezinárodní námořní organizaci (dále též jen „IMO“) se zakládá IMO. Cílem IMO je poskytnout fórum pro spolupráci v oblasti regulace a postupů týkajících se nejrůznějších technických záležitostí, jež ovlivňují lodní dopravu využívanou v mezinárodním obchodě. Dále se zaměřuje na podporu všeobecného přijetí nejvyšších možných standardů v záležitostech týkajících se námořní bezpečnosti, efektivnosti plavby a prevence a kontroly znečištění moří z lodí za současné podpory rovných podmínek. Zabývá se rovněž souvisejícími správními a právními otázkami.

Úmluva vstoupila v platnost dne 17. března 1958.

Stranami úmluvy jsou všechny členské státy EU. Unie stranou této úmluvy není.

Všechny členské státy jsou stranami Mezinárodní úmluvy o bezpečnosti lidského života na moři z roku 1974 (dále též „úmluva SOLAS“), jež vstoupila v platnost dne 25. května 1980. Unie není stranou úmluvy SOLAS. Podle úmluvy SOLAS je Mezinárodní předpis o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF) závazný.

2.2. Mezinárodní námořní organizace

Mezinárodní námořní organizace (IMO) je specializovanou agenturou OSN s odpovědností za bezpečnost a zabezpečení lodní dopravy a prevenci znečišťování moří z lodí. Jedná se o orgán, který na celosvětové úrovni stanoví normy pro bezpečnost, zabezpečení a environmentální profil mezinárodní lodní dopravy. Jeho hlavním úkolem je vytvořit regulační rámec pro odvětví lodní dopravy, jenž bude spravedlivý, efektivní, všeobecně přijímaný a obecně uplatňovaný.

Členství v organizaci je otevřeno výhradně státům a členy IMO jsou všechny členské státy EU. Vzhledem k tomu, že organizace regionální hospodářské integrace se nemohou stát členy IMO, není EU členem této organizace. Po podpisu dohody o spolupráci mezi Mezivládní námořní konzultační organizací (IMCO) a Komisí Evropských společenství z roku 1974 se však Komise účastní činnosti IMO jako pozorovatel, a může jí proto předkládat svá vlastní podání.

Výbor IMO pro námořní bezpečnost (MSC) se skládá ze všech členů IMO a schází se nejméně jednou ročně. Zkoumá všechny otázky spadající do působnosti organizace a týkající se navigačních pomůcek, konstrukce a vybavení plavidel, obsazení posádkou z bezpečnostního hlediska, pravidel pro předcházení srážkám, zacházení s nebezpečným nákladem, námořních bezpečnostních postupů a požadavků, hydrografických informací,

lodních deníků a navigačních záznamů, vyšetřování námořních nehod, záchranných operací a veškerých jiných otázek, které přímo ovlivňují námořní bezpečnost.

Výbor IMO pro námořní bezpečnost zajišťuje mechanismy k plnění povinností, které jsou na ně kladené úmluvou IMO, shromážděním IMO či radou IMO nebo všech ostatních povinností v rámci výše uvedené oblasti působnosti, které jim mohou být uloženy podle jiných mezinárodních nástrojů a které IMO schválí. Rozhodnutí Výboru pro námořní bezpečnost a jeho pomocných orgánů se přijímají většinou členů.

2.3. Zamýšlený akt Výboru IMO pro námořní bezpečnost

Výbor pro námořní bezpečnost má během svého 109. zasedání ve dnech 2. až 6. prosince 2024 přijmout změny předpisu IGF.

Účelem zamýšlených změn předpisu IGF je zvýšit bezpečnost lodí, včetně osobních, které jako palivo používají zemní plyn a jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí. Přijetí těchto změn podpoří využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv, zejména plynů a jiných paliv s nízkým bodem vzplanutí a nízkým či nulovým obsahem uhlíku, jako je metanol, vodík a amoniak. Tento postup je v souladu s cíli legislativního balíčku EU „Fit for 55“ v oblasti dekarbonizace a odstraňování znečištění.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT JMÉNEM UNIE ZAUJAT NA 109. ZASEDÁNÍ VÝBORU PRO NÁMOŘNÍ BEZPEČNOST

3.1. Změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF)

Podvýbor pro přepravu nákladu a kontejnerů (dále jen „podvýbor CCC“) se na svém 9. zasedání dohodl na zřízení pracovní skupiny pro změny předpisu IGF a pověřil ji, aby s přihlédnutím k připomínkám a rozhodnutím z plenárního zasedání připravila návrh souboru změn předpisu IGF, a to na základě dokumentů předložených na plenárním zasedání.

Po posouzení zprávy výše uvedené pracovní skupiny vzal podvýbor CCC na svém 9. zasedání na vědomí diskusi skupiny o návrzích změn předpisu IGF a skutečnost, že skupina návrhy změn dokončila. Změny se týkají řady otázek, včetně sacích šachet čerpadel, odpouštění pojistných ventilů, prostor pro přípravu paliva, konstrukce protipožární ochrany a nebezpečných zón.

Podvýbor CCC na zmíněném zasedání odsouhlasil návrhy změn předpisu IGF, ve znění uvedeném v příloze 3 dokumentu CCC 9/14, za účelem jejich předložení ke schválení na 108. zasedání MSC a následného přijetí.

Postojem Unie na 9. zasedání podvýboru CCC bylo podpořit návrh změn předpisu IGF ve znění uvedeném v dokumentu CCC 9/3/3 (Libérie et al.) a podpořit zřízení pracovní skupiny pověřené dokončením změn předpisu IGF a posouzením dokumentů CCC 9/3/5 (Korejská republika, Libérie a INTERTANKO) a CCC 9/3/8 (CESA).

MSC na 108. zasedání schválil návrh změn předpisu o IGF za účelem jejich přijetí na svém 109. zasedání. Tyto změny byly rozeslány prostřednictvím oběžníku IMO č. 4879 ze dne 29. května 2024 v příloze 2.

Unie by měla tyto změny podpořit, protože zvýší bezpečnost lodí, včetně osobních lodí, používajících jako palivo zemní plyn. Tyto změny poskytují rovnocennou úroveň ochrany potrubního systému a přívodu paliva do nádrže před odtokovým vedením přetlakového ventilu za běžného provozu a při nouzových situacích. Kromě toho by v rámci předpisu IGF měla být uznána existence šachtic palivových nádrží na LNG.

4. PŘÍSLUŠNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY A PRAVOMOCI EU

4.1.1. Změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF)

Podle čl. 6 odst. 2 písm. a) bodu i) směrnice 2009/45/ES o bezpečnostních pravidlech a normách pro osobní lodě, které provozují vnitrostátní plavbu, se úmluva SOLAS, v platném znění, vztahuje na osobní lodě třídy A. Vzhledem k tomu, že předpis IGF je podle úmluvy SOLAS závazným předpisem, vztahuje se tudíž i na osobní lodě podle této směrnice.

Kromě toho příloha I směrnice 2009/45/ES v oddílech 1 a 2 obsahuje předpisy, které vyžadují splnění požadavků předpisu IGF:

- pravidlo II-1/G/1: použitelné na nové lodě tříd B, C a D [a stávající lodě třídy B] – „Lodě bez ohledu na datum výstavby, které byly upraveny, aby mohly používat plynná nebo kapalná paliva s bodem vzplanutí nižším, než povoluje pododstavec 1.1 pravidla II-2/A/10, nebo které mají taková paliva používat, musí splňovat požadavky předpisu IGF, jak je definováno v úmluvě SOLAS II-1/2.28.“, a
- pravidlo II-1/G/57: požadavky na lodě používající paliva s nízkým bodem vzplanutí – „Lodě používající plynná nebo kapalná paliva s bodem vzplanutí nižším, než jinak povoluje pravidlo II-2/4.2.1.1, musí splňovat požadavky předpisu IGF, jak je definováno v úmluvě SOLAS II-1/2.28.“

Změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF) proto mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit uplatňování směrnice 2009/45/ES.

4.1.2. Pravomoc EU

Předmět zamýšlených aktů se týká oblasti, v níž má Unie výlučnou vnější pravomoc na základě čl. 3 odst. 2 poslední části věty Smlouvy o fungování EU, neboť zamýšlené akty mohou „ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost“.

5. PRÁVNÍ ZÁKLAD

5.1. Procesněprávní základ

5.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU se použije bez ohledu na to, zda je Unie členem dotyčného orgánu nebo stranou dotyčné dohody[1].

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, jimiž se dotyčný orgán řídí. Tento pojem zahrnuje rovněž nástroje, jež podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem EU*“[2].

[1] Věc C-399/12 Německo v. Rada (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, bod 64.

[2] Věc C-399/12 Německo v. Rada (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, body 61–64.

5.1.2. Použití na stávající případ

Výbor pro námořní bezpečnost IMO je orgán zřízený dohodou v souladu s Úmluvou o Mezinárodní námořní organizaci.

Akty, které má tento výbor IMO přijmout, představují akty s právními účinky. Zamýšlené akty mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právních předpisů EU, a to:

– směrnice 2009/45/ES o bezpečnostních pravidlech a normách pro osobní lodě. Článek 6 uvedené směrnice totiž stanoví, že ustanovení kapitol IV, V a VI úmluvy SOLAS z roku 1974 v platném znění se musí vztahovat na nové a stávající osobní lodě tříd A, B, C a D [čl. 6 odst. 1 písm. b)] a že nové osobní lodě třídy A musí bezezbytku vyhovět požadavkům úmluvy SOLAS z roku 1974 v platném znění [čl. 6 odst. 2 písm. a) bod i)]. Vzhledem k tomu, že předpis IGF je na základě úmluvy SOLAS závazný, vztahuje se rovněž na osobní lodě podle směrnice 2009/45/ES, a to na základě dynamických odkazů, které jsou v této směrnici na úmluvu SOLAS učiněny. Kromě toho jsou v příloze I směrnice 2009/45/ES uvedeny předpisy, které vyžadují splnění požadavků předpisu IGF.

Zamýšlené akty nedoplňují ani nepozměňují institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

5.2. Hmotněprávní základ

5.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujímá. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základě, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

5.2.2. Použití na stávající případ

Hlavní cíl a obsah zamýšlených aktů se týká námořní dopravy. Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 100 odst. 2 Smlouvy o fungování EU.

5.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 100 odst. 2 Smlouvy o fungování EU ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

2024/0250 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat v Mezinárodní námořní organizaci na 109. zasedání Výboru pro námořní bezpečnost k přijetí změn Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 100 odst. 2 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Úmluva o Mezinárodní námořní organizaci (dále též jen „IMO“) vstoupila v platnost dne 17. března 1958.

(2) IMO je specializovanou agenturou OSN s odpovědností za bezpečnost a zabezpečení lodní dopravy a prevenci znečišťování ovzduší a moře z lodí. Členy IMO jsou všechny členské státy Unie. Unie není členem IMO.

(3) Podle čl. 28 písm. b) Úmluvy o IMO zajišťuje Výbor pro námořní bezpečnost mechanismy pro plnění povinností, které jsou na něj kladeny úmluvou, Shromážděním IMO či Radou IMO, nebo všech ostatních povinností podle uvedeného článku, které mu mohou být uloženy podle jiných mezinárodních nástrojů a které schválí IMO.

(4) Výbor pro námořní bezpečnost IMO má na svém 109. zasedání ve dnech 2. až 6. prosince 2024 přijmout změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF). Změny se týkají řady otázek, včetně sacích šachet čerpadel, odpouštění pojistných ventilů, prostor pro přípravu paliva, konstrukce protipožární ochrany a nebezpečných zón.

(5) Je vhodné stanovit postoj, který má být jménem Unie zaujat na 109. zasedání Výboru pro námořní bezpečnost IMO, neboť zamýšlené akty mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah práva Unie, konkrétně směrnice 2009/45/ES o bezpečnostních pravidlech a normách pro osobní lodě[1].

(6) Unie by měla podpořit změny Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF), protože zvýší bezpečnost lodí, včetně osobních lodí, používajících jako palivo zemní plyn. Tyto změny poskytují rovnocennou úroveň ochrany potrubního systému a přívodu paliva do nádrže před odtokovým vedením přetlakového ventilu za běžného provozu a při nouzových situacích. Kromě toho by se v předpisu IGF měla uznat existence šachtic palivových nádrží na LNG. Přijetí těchto změn bude znamenat podporu využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv, zejména plynů a jiných paliv s

[1] Úř. věst. L 163, 25.6.2009, s. 1.

nízkým bodem vzplanutí a nízkým či nulovým obsahem uhlíku, jako je metanol, vodík a amoniak. Tento postup je v souladu s cíli legislativního balíčku EU „Fit for 55“ v oblasti dekarbonizace a odstraňování znečištění.

(7) Postoj Unie mají vyjádřit členské státy Unie, jež jsou členy IMO, a Komise jednajíce společně,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postojem, který má být jménem Unie zaujat na 109. zasedání Výboru pro námořní bezpečnost IMO, je souhlasit s přijetím změn Mezinárodního předpisu o bezpečnosti plavidel používajících plyny nebo jiná paliva s nízkým bodem vzplanutí (předpis IGF), jak jsou uvedeny v příloze 2 oběžníku IMO č. 4879 ze dne 29. května 2024.

Článek 2

Postoj uvedený v článku 2 vyjádří Komise a členské státy Unie, jež jsou členy Výboru IMO pro námořní bezpečnost, jednajíce společně v zájmu Unie.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Komisi a členským státům.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně